

VYSOKOŠKOLSKÝ ODBOROVÝ SVAZ

ČLEN ODBOROVÉ ASOCIACE ŠKOLSTVÍ
www.vos.cmkos.cz

NÁM. W. CHURCHILLA 2, 130 00 PRAHA 3

tel.:23462298

tel./fax.: 222720720

Vážené kolegyně a kolegové,

Jmenuji se Petr Baierl a v nedávné době jsem převzal předsednictví VOS po Ing. Bartákoví. Pracuji jako akademický a vědecko-technický pracovník na ZČU. Jsem členem ZO ZČU a zároveň si dodělávám doktorské studium.

Dovolte mi, abych Vás informoval o činnosti výboru VOS při přípravě rozpočtu pro veřejné vysoké školy pro rok 2018. Výbor VOS si je plně vědom velice obtížné finanční situace veřejných vysokých škol v České republice a snaží se v rámci svých možností dosáhnout nápravy. Sekretariátu VOS stále častěji docházejí e-maily s žádostmi o pomoc při jednáních o zvyšování mezd zaměstnanců vysokých škol za situace, kdy řada kolegů si musí přivydělávat, aby vůbec mohla důstojně žít. Tento problém je způsoben několika faktory.

Hlavním a dle mého zásadním faktorem je setrvalý pokles výdajů na základní činnost vysokých škol od roku 2008. Současné vedení MŠMT od roku 2015 tyto výdaje udržuje na tzv. nepodkročitelné hranici (tj. rok 2015 je nejnižší hranice pro rozpočty VVŠ). V důsledku tohoto dochází např. k nepřímým dotacím výukové povinnosti akademických pracovníků, kteří v rozporu s pracovní náplní odpovídající projektovému financování výzkumné činnosti jsou využíváni k běžné výuce. Tento jev je typický především pro ty školy a fakulty, které mají vyšší míru výzkumné činnosti. Ještě horší situace je u škol a fakult, které jsou na základní dotaci více závislé. K největší destrukci dochází na pedagogických a filozofických fakultách, na fakultách vychovávajících zdravotnický personál atd. Například na některých pedagogických fakultách tento stav dospěl do situace, kdy absolvent této fakulty při nástupu do učitelské profese jako nástupní plat dostane 22 600,- Kč hrubého a docent na fakultě, která tohoto absolventa vychovala, dostane v základu 22 700,- Kč. Ilustruje to stav, který je pro VOS zcela nepřijatelný. Proto na jednáních pracovního týmu RHSD ČR pro vzdělávání a lidské zdroje zástupci VOS otevřeli tento problém a žádali MŠMT o jeho urychlené řešení. I na základě těchto jednání došlo ke vzniku výzvy na podporu akademických pracovníků na pedagogických fakultách VVŠ ve výši 190 mil. Kč v rámci fondu vzdělávací politiky.

Dalším problémem jsou peníze poskytované MŠMT na základě vědeckých výsledků jednotlivých univerzit. Díky liknavosti sekce VVI v Úřadu vlády, který má na starosti hodnocení těchto výsledků, došlo k výraznému zpoždění a navíc hodnocení VaVaI za rok 2015 bylo zatíženo chybami. I díky snaze výboru VOS a jeho tlaku na MŠMT došlo k tomu, že MŠMT vyplatilo finance na základě předchozího hodnocení (2014). Znamená to, že pro univerzity v součtu přišlo více finančních prostředků za vědeckou činnost jejich zaměstnanců.

Bohužel zatím jsem mluvil pouze o akademických a vědeckovýzkumných pracovnících VVŠ, kteří oproti THP pracovníkům mají možnosti si přivydělat pomocí např. grantů. THP pracovníci na VVŠ nedostali na většině univerzit přidáno již několik let, často tito kolegyne a kolegové žijí na hranici chudoby. Proto je nezbytné, aby ZO při jednáních s vedením škol vyvíjely větší tlak na dosažení zásadní změny. Výbor VOS chápe, že při současném objemu finančních prostředků je to pro vedení škol velice obtížný úkol, proto se výbor VOS nemalou měrou snaží na různých úrovních státní exekutivy spolu s reprezentacemi vysokých škol jednat o navýšení objemu těchto prostředků. V minulých dnech předseda VOS jednal s náměstkou ministryně, kterým vysvětlil velice obtížnou platovou situaci na univerzitách. Náměstek ministryně pro řízení sekce vysokého školství, vědy a výzkumu Ing. Plaga při jednáních upozornil, že MŠMT připravuje novou metodiku financování VVŠ. Podle názoru VOS musí být garantován nárůst prostředků v ukazateli *vysoké školy* rozpočtové kapitoly MŠMT, jinak diskuze o změně modelu financování postrádají smysl.

Zástupci vlády, odborů a zaměstnavatelů se v pondělí 10. dubna 2017 sešli na čtvrtém jednání Rady hospodářské a sociální dohody ČR v letošním roce. Tématem jednání byla dopravní obslužnost na železnici po roce 2019, informace o aktuálním stavu v oblasti školství a strategický plán rozvoje České republiky do roku 2030. V tomto bodě vystoupil předseda ČMKOS Josef Středula, který mimo jiné upozornil na některé aspekty zaměstnávání a odměňování na vysokých školách. Za VOS jsem přivítal nový systém financování vysokých škol a zdůraznil, že tento nový systém musí být dlouhodobě udržitelný a založený na širší politické shodě. Tento nový model počítá s nárůstem cca. 3,5 miliardy korun do oblasti VVŠ, kdy základní příspěvek bude rozdělen nově do tří koeficientů. Zůstávají koeficienty A, K a nově by měl být zaveden koeficient S - tzv. společenská poptávka, což znamená zvýšení prostředků především v oblasti vzdělávání pedagogů a lékařů. ZO VOS by se proto, až k tomuto kroku dojde, měly snažit v kolektivních smlouvách zohlednit tento nárůst finančních prostředků. VOS při jednáních s MŠMT bude usilovat, aby finanční prostředky byly vloženy zejména do koeficientu A. To znamená na základní činnost, což by umožnilo růst mezd na VVŠ. V přípravě na nové rozpočtové období ČR bude VOS usilovat o to, aby slibovaný nárůst finančních prostředků pro VVŠ byl dodržen.

V poslední době také VOS vyvíjí aktivity směrem k mladým začínajícím akademikům a vědcům, před podpisem je memorandum o spolupráci s Českou asociací doktorandek a doktorandů. Rádi bychom tak podpořili mladou generaci a její zájem aktivně se účastnit práce VOS.

Důležité ovšem je, aby výbor VOS nezůstával ve svém snažení osamocen. V rámci akce „Konec levné práce“ připravuje VOS s podporou ČMKOS (přislíbenou předsedou ČMKOS Josefem Středulou již na naší Výroční konferenci) vlastní iniciativu pod názvem „Konec levných akademiků“. Naše kampaň by měla upozornit na přetrvávající problém financování veřejných vysokých škol a to především v oblasti výdajů na základní činnost a také poukázat na možný odliv špičkových akademiků do sektoru, kterému vysoké školy nemohou konkurovat. Tato kampaň vyvrcholí 14. září 2017 v Praze. Pro účinný dopad akce je mimořádně důležité zapojení ZO VOS, jejichž

členové by měli tuto celorepublikovou akci podpořit svou účastí více, než tomu bylo v minulých letech. Rád bych proto všechny ZO a jednotlivé členy požádal o spolupráci a součinnost při realizaci této kampaně.

Rád bych vás ještě upozornil na problém, který nastal na jedné vysoké škole. Zástupci odborové organizace si v rámci různých jednání všimli, že někteří akademici úrovní své mzdy nedosahují výše zaručené mzdy, která se v souvislosti s navýšením minimální mzdy taktéž navýšila. Jedná se o nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě a nejnižších úrovních zaručené mzdy, které bylo novelizováno. A to novelami č. 336/2016 Sb., a č. 337/2016 Sb. Počínaje 1. lednem 2017 tak došlo k nárůstu obou kategorií mezd. Problémem zůstává různý výklad, kdy je možno uplatňovat nárok na úroveň zaručené mzdy. Po konzultacích s právníkem zasílám definici zaručené mzdy, včetně toho, na koho se zaručená mzda vztahuje.

1. Ochrana prostřednictvím institutu zaručené mzdy se (na rozdíl od minimální mzdy) vztahuje pouze na zaměstnance v pracovním poměru (na tzv. "dohodáře" tedy ne).
2. Zaručená mzda se vztahuje na:
 - a) zaměstnance zaměstnavatelů poskytujících plat (to nejsou vysoké školy)
 - b) zaměstnance zaměstnavatelů poskytujících mzdu (to jsou vysoké školy), pokud
 - i. u takového zaměstnavatele nepůsobí odborová organizace,
 - ii. u takového zaměstnavatele sice působí odborová organizace, ale nedošlo k uzavření kolektivní smlouvy,
 - iii. u takového zaměstnavatele sice působí odborová organizace, došlo k uzavření kolektivní smlouvy, ale ta neobsahuje ujednání o mzdách.

V případě výše zmíněné univerzity se s nejvyšší pravděpodobností jedná o případ podle 2/b)/iii.

Zaměstnavatel má povinnost upravit příslušné úrovně minimální a zaručené mzdy, tak, aby zaměstnanci nevznikla finanční újma a to od začátku roku 2017 (tzn., že to musí vyplatit zpětně, na žádost dotčeného zaměstnance) Obecně je nutné si uvědomit, že se jedná o nejnižší úroveň zaručené mzdy a toto by mělo sloužit jako odrazový můstek při argumentaci během vyjednávání kolektivní smlouvy. Dále bych uvedl, že v nejbližší době se členové výboru VOS budou účastnit řady důležitých jednání ohledně rozpočtu, akreditačních standardů a mnoha dalších agend, jež se týkají vysokých škol.

Na závěr bych Vám rád poděkoval za práci, kterou děláte v rámci ZO na vašich školách a dovolu mi, abych Vám popřál příjemnou a pohodovou dovolenou.

Předseda VOS

Mgr. Petr Baierl

e-mail: pbaierl@ntc.zcu.cz

tel.: 605 703 019